

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

Εισαγωγικά¹

1. Η διάρθρωση του Α.Π. Λογοτεχνίας ακολουθεί, στις γενικές του γραμμές, τον ισχύοντα διαχωρισμό σε τρεις κύριες βαθμίδες: Δημοτική Εκπαίδευση – Γυμνασιακή Εκπαίδευση – Λυκειακή Εκπαίδευση. Το Γυμνάσιο είναι μέσος – και γι' αυτό κρίσιμος – πυλώνας. Θα πρέπει να αξιοποιεί και τη γνώση που αποκτήθηκε στο Δημοτικό και να προετοιμάζει για το Λύκειο. Έτσι, η κατανομή της διδακτικής ύλης γίνεται και εδώ σε θεματικές ενότητες που συνεχίζουν ή και συμπληρώνουν τις αντίστοιχες του Δημοτικού. Στη Γυμνασιακή Εκπαίδευση ωστόσο αποδίδεται μεγαλύτερη έμφαση στη θεωρία σε σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση, δηλαδή λαμβάνει υπόψη της και αυτή την παράμετρο σε ισότιμη σύζευξη με το αξιακό περιεχόμενο και τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης.
2. Σε ό,τι αφορά τη μεθόδευση της διδασκαλίας είναι σαφές, από την παρουσίαση των θεμάτων, ότι δίνεται έμφαση: (α) στη **σύγκριση** των κειμένων με γνώμονα το σχήμα «παλαιό / σύγχρονο», ώστε να καταδειχθεί η ιστορικότητα και η διαχρονική εξέλιξη των θεμάτων («τόπων») και τρόπων της λογοτεχνικής δημιουργίας, αλλά και η διαλογική σχέση που αναπτύσσουν τα κείμενα γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα ή «σύνδεσμο»: (β) στο **άνοιγμα** της διδασκαλίας σε κείμενα που ανήκουν όχι στενά στην ελληνική παράδοση, αλλά στην ευρύτερη πνευματική παράδοση, της οποίας η ελληνική αποτελεί αναπόσπαστο μέλος (την όμορη: της Μεσογείου και των Βαλκανίων, αλλά και τη συνολικότερη ευρωπαϊκή), καθώς και σε διαθεματικές συναρτήσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπου κρίνεται απαραίτητο, για την εμπάθυνση της διδασκαλίας: (γ) στην **επικαιροποίηση** των θεμάτων: η σκοπιά που επιλέγεται, για την εκκίνηση και την κατάληξη του προβληματισμού, είναι αυτή της σύγχρονης εποχής, ακριβώς γιατί είναι η πιο οικεία και ενδιαφέρει πιο άμεσα τους μαθητές.
3. Τα Πλαίσια Μάθησης καθορίζουν τα πυρηνικά κείμενα τα οποία είναι κοινά για όλα τα σχολεία. Επισημαίνεται, ωστόσο, πως συνεχίζεται η διδακτική πρακτική της συνανάγνωσης/συνεξέτασης των κειμένων, σύμφωνα με την οποία ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ελεύθερα τα συνεξεταζόμενα κείμενα, τα οποία αποτελούν το 50% των διδασκόμενων σε κάθε τάξη λογοτεχνικών κειμένων.
4. Η προτεινόμενη αντιστοίχιση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας είναι ενδεικτική. Στην αντιστοίχιση περιλαμβάνονται δείκτες λογοτεχνικού γραμματισμού, αξιακού περιεχομένου και βασικών ικανοτήτων διά βίου μάθησης. Νοείται ότι η προτεινόμενη αντιστοίχιση θα πρέπει να αξιοποιείται σε συνδυασμό με το ολοκληρωμένο αρχείο δεικτών επιτυχίας και επάρκειας, δεδομένου ότι η αντιστοίχιση που προτείνεται εδώ δεν είναι απόλυτα δεσμευτική, αλλά υποβοηθητική για τον σχεδιασμό του μαθήματος.
5. Η υλοποίηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας μεθοδεύεται μέσω: α) της συνανάγνωσης κάθε ενός από τα πυρηνικά κείμενα με ένα συνεξεταζόμενο λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο επιλέγει ο διδάσκων / η διδάσκουσα με κριτήρια που καθορίζονται στις οδηγίες διδασκαλίας και αξιολόγησης του μαθήματος: και β) της συνεξέτασης μορφής και περιεχομένου.
6. Ο λογοτεχνικός γραμματισμός και οι συναφείς δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αποτελούν σημαντική παράμετρο της διδασκαλίας, χωρίς ωστόσο να συνιστούν αυτοσκοπό. Εξίσου σημαντικές παράμετροι είναι και το αξιακό περιεχόμενο, οι βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, καθώς και η αισθητική απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου.

¹ Μεγάλο μέρος της εισαγωγής αντλείται από το *Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Λογοτεχνίας*: <https://archeia.moec.gov.cy/mc/2/logotechnia.pdf>

7. Ως εκ τούτου, προτείνεται να αποδίδεται στη διδασκαλία ισοζυγισμένη έμφαση τόσο στο αξιακό περιεχόμενο όσο και στον λογοτεχνικό γραμματισμό, με αξιοποίηση του βιοματικού στοιχείου, της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας και της συστηματικής καλλιέργειας των ικανοτήτων της διά βίου μάθησης.
8. Να αποφεύγεται η μονοδιάστατη φορμαλιστική διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων. Να αποδίδεται έμφαση στην επαγωγική και συνδυαστική σύζευξη του λογοτεχνικού γραμματισμού με τον αξιακό κώδικα των κειμένων, καθώς και με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης. Νοείται ότι οι δείκτες βασικών ικανοτήτων διά βίου μάθησης υλοποιούνται συστηματικά και σπειροειδώς σε όλα τα μαθήματα, με επιλογή της κατάλληλης κάθε φορά ικανότητας και του συναφούς δείκτη, ανάλογα με το εκάστοτε διδασκόμενο λογοτεχνικό κείμενο.
9. Να αναδεικνύεται η λογοτεχνικότητα των κειμένων. Περαιτέρω, να αποφεύγεται η προσέγγισή τους ως αναφορικών / πληροφοριακών κειμένων.
10. Η αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης των δεικτών να γίνεται με ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας και με εφαρμογή των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης.
11. Μέσω της σπειροειδούς διάταξης των δεικτών να επιδιώκεται η εμπέδωση καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων και στάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον παιδευτικό χαρακτήρα του μαθήματος.
12. Για τον σχεδιασμό του μαθήματος να αξιοποιούνται: α) Οι ενδεικτικές διδακτικές/μεθοδολογικές εισηγήσεις που παρατίθενται στο αρχείο «Δείκτες επιτυχίας και επάρκειας Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου», β) Το βιβλίο εκπαιδευτικού που βρίσκεται αναρτημένο στον ιστότοπο του μαθήματος της Λογοτεχνίας: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/>, γ) Το Διδακτικό και Υποστηρικτικό που βρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο του μαθήματος της Λογοτεχνίας: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/>, δ) καθώς και άλλες έγκυρες και αξιόπιστες μελέτες.
13. Για τα στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού να αξιοποιείται το υλικό που βρίσκεται αναρτημένο στον σύνδεσμο: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechnikos-grammatismos>, όπως επίσης ο Πολυμεσικός Οδηγός για τη Λογοτεχνία και την Ανάγνωση (<https://selidodeiktes.greek-language.gr/>) και άλλα έγκυρα βιβλία αναφοράς.

Για τη θεματική διάρθρωση του μαθήματος της Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου προτείνονται οι ακόλουθες ενότητες:

ΤΑΞΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ		
	1	2	3
Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	Λογοτεχνία και Οικολογία	Το ταξίδι στη λογοτεχνία (κυριολεκτικά και μεταφορικά)	Ανθρώπινες σχέσεις –Ανθρώπινοι χαρακτήρες
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα & επιπτώσεις τους στις ζωές και σχέσεις των ανθρώπων, εν γένει στην	<ul style="list-style-type: none"> εξέταση κειμένων της «ταξιδιωτικής» λογοτεχνίας (από διάφορες εποχές και συγγραφείς), για να φωτιστούν:<ul style="list-style-type: none"> - παλαιοί και σύγχρονοι τρόποι μετακίνησης και	<ul style="list-style-type: none"> έμφαση στον σύγχρονο τρόπο ζωής και στα κοινωνικά προβλήματα σύγκριση των ανθρώπων

	<p>ποιότητα ζωής</p> <ul style="list-style-type: none"> οικολογική ευαισθητοποίηση μέσα από την «πράσινη» λογοτεχνία (εξέταση λ.χ. της σχέσης του δημοτικού τραγουδιού, της λυρικής ποίησης, των (προ)ρομαντικών με τη Φύση, ή ακόμη, στη λογοτ. παράδοση των χαϊκού) 	<p>σκοποί ταξιδιού</p> <ul style="list-style-type: none"> συνακόλουθες μεταβολές στην «κουλτούρα του ταξιδιού» και στη νοοτροπία του «ταξιδευτή» (ο τύπος του «τουρίστα» σε αντιδιαστολή με τον «περιηγητή»-παρατηρητή ζωής) τα πολλαπλά «νόηματα» του ταξιδιού, συναρτώμενα με ατομικές περιέργειες (εξερεύνησης του κόσμου και του εαυτού) αλλά και κοινωνικές (επαγγελματικές, οικονομικές) ανάγκες «επιβίωσης» η συμβολική-μεταφορική διάσταση του ταξιδιού ως «τόπου» αυτογνωσίας, μετουσίωσης της πραγματικότητας διά της φαντασίας (τι «βλέπει» το μάτι του ταξιδιώτη), πολιτισμικής «πραγματογνωσίας» (στερεότυπα, τρόποι ζωής, ιδεολογία: η «πολιτική» της περιγραφής) πρόσφορη διαθεματική σύνδεση με τη Γλώσσα: αντιπαραβολή της ταξιδιωτικής λογοτεχνίας με τις συμβάσεις της περιγραφής και την εν γένει εργαλειακή χρήση του ταξιδιού ως «τόπου διακοπών» στη γλώσσα της διαφήμισης 	<p>σχέσεων σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα (π.χ. πόλη – επαρχία)</p> <ul style="list-style-type: none"> αντιπαραβολή στάσεων που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις (φιλία, αλληλεγγύη, σεβασμός ρατσισμός, βία, καταπίεση αλλοτρίωση, μοναξιά)
--	--	---	--

Ακολουθεί πίνακας με ενδεικτικό ετήσιο προγραμματισμό περιόδων διδασκαλίας:

(2 περ./εβδομάδα)	A' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	76 μέρες = 15 βδομάδες = 30 περίοδοι	Πυρηνικά: 12 περ. Συνεξεταζόμενα: 7 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.
(3 περ./εβδομάδα)	B' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	74 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.

Τα πυρηνικά κείμενα του Α΄ και Β΄ Τετραμήνου για την Β΄ Γυμνασίου είναι τα ακόλουθα:

Α΄ Τετράμηνο

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Το ελληνικό – μεσογειακό τοπίο

· Κωστής Παλαμάς, «Ρόδου μοσκοβόλημα»

Άνθρωποι και ζώα

· Ζεράρ ντε Νερβάλ, «Ιστορία μιας φώκιας»

Β. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

· Γιώργος Σεφέρης, «Ιππιος Κολωνός»

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α . ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

· Σώτη Τριανταφύλλου, *Πιτσιμπούργκο* (απόσπασμα)

Β΄ Τετράμηνο

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β . ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

· Νίκος Καββαδίας, «Mal du depart»

ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

· Κ.Π. Καβάφης, «Ιθάκη»

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Α . ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ

Σύγχρονες συνθήκες ζωής και κοινωνικά προβλήματα

· Ειρένα Ιωαννίδου-Αδαμίδου, «Η παραδουλεύτρα»

Κοινωνικός αποκλεισμός – Ανθρώπινη αλληλεγγύη

· Νίκος Νικολαΐδης, «Σα σκυλί»

Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κωστής Παλαμάς, «Ρόδου μοσκοβόλημα» (σ. 32)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> – ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές – η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης δημοτικής και της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> • γνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: κανόνες της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα/σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, χιαστό σχήμα, επανάληψη) • γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση.	<ul style="list-style-type: none"> • σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα:<ul style="list-style-type: none"> α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που μένει να ανιχνευθεί

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κ. Παλαμάς, «Ρόδου μοσκοβόλημα» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας.	<ul style="list-style-type: none"> • η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξη του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο • σύγχρονα οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη.	<ul style="list-style-type: none"> • σύγκριση λογοτεχνικών κειμένων με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος) • ομοιότητες και διαφορές του «κώδικα» της λογοτεχνίας με άλλους σημειωτικούς κώδικες (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ασκούνται στη δημιουργική γραφή αξιολογώντας το αισθητικό αποτέλεσμα με συγκεκριμένα κριτήρια: αντιστοιχία με τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών και βαθμός πρωτοτυπίας (σύνθεση στίχων, συγγραφή μύθων και διηγημάτων, μεταγραφή μιας ιστορίας σε ποίημα και αντίστροφα).	<ul style="list-style-type: none"> • γνωρίσματα και συμβάσεις των λογοτεχνικών γενών ή και ειδών (δημοτικό τραγούδι, έμμετρη και μοντέρνα ποίηση, μύθος, παραμύθι, διήγημα) • προετοιμασία για συμμετοχή σε μαθητικούς λογοτεχνικούς διαγωνισμούς
Ζεράρ ντε Νερβάλ, «Ιστορία μιας φώκιας» (σσ. 48- 49)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	<ul style="list-style-type: none"> • είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) • άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	<ul style="list-style-type: none"> • τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το εγώ του

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Ζεράρ ντε Νερβάλ, «Ιστορία μιας φώκιας» (συνέχεια)		αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • πώς το «λέει»: αφήγηση, διάλογος, περιγραφή
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας.	<ul style="list-style-type: none"> • η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξη του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο • σύγχρονα οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών, των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	<ul style="list-style-type: none"> • σύλληψη νοήματος / νοημάτων • αναδιήγηση περιεχομένου • επεξήγηση, ανεύρεση «κρυμμένων» νοημάτων, διασαφήνιση / σχολιασμός λέξεων, φράσεων, χωρίων • προφορική και γραπτή διατύπωση απόψεων και επιχειρημάτων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, την ανάληψη πρωτοβουλιών, καθώς και την ικανότητα συνεργασίας.	<ul style="list-style-type: none"> • ανάπτυξη φαντασίας, στρατηγικής σκέψης και δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων • καλλιέργεια κριτικής σκέψης • ικανότητα τόσο αυτόνομης εργασίας όσο και εργασίας σε ομάδες • επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και διαπραγμάτευσης με τους άλλους
Γιώργος Σεφέρης, «Ιππιος Κολωνός» (σ. 55)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γέννη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Γ. Σεφέρης, «Ιππιος Κολωνός» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση.	<ul style="list-style-type: none"> σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα
	<ul style="list-style-type: none"> Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα:<ul style="list-style-type: none"> α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που μένει να ανιχνευθεί
	<ul style="list-style-type: none"> Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας.	<ul style="list-style-type: none"> η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξη του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο σύγχρονα οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής
	<ul style="list-style-type: none"> Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none"> παρουσίαση σύζευξης/σύγκλισης των λογοτεχνικών κειμένων, όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (π.χ. θέατρο, μουσική, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος)
	<ul style="list-style-type: none"> Να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης των αλλαγών που προκαλούνται από τη δραστηριότητα του ανθρώπου και την ευθύνη του ως μεμονωμένου πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> ανάπτυξη ενδιαφέροντος για την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο σε σχέση με το άτομο, την οικογένεια, την κοινότητα καθώς και παγκόσμια θέματα. υποστήριξη της ασφάλειας και της αειφορίας του περιβάλλοντος
Σώτη Τριανταφύλλου, <i>Πιτσιμπούργκο</i> (απόσπασμα) (σσ. 103-105)	<ul style="list-style-type: none"> Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Σ. Τριανταφύλλου, <i>Πιτσιμπούργκο</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	<ul style="list-style-type: none"> • είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) • άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	<ul style="list-style-type: none"> • τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος • τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία</i>, <i>πλοκή</i>, <i>επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • πώς το «λέει»: αφήγηση, διάλογος, περιγραφή
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών που αποτυπώνονται σε αυτά.	<ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και στο γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα.	<ul style="list-style-type: none"> • χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων • θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: <i>αλληλεγγύη</i>, <i>σεβασμός</i>, <i>βία</i>, <i>διακρίσεις</i>, <i>αλλοτριώση</i>, <i>μοναξιά</i>, <i>περιθωριοποίηση</i> • τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.	<ul style="list-style-type: none"> • Τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα • Η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο • Σύγχρονα πολιτικά, οικονομικά, οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Σ. Τριανταφύλλου, <i>Πιτσιμπούργκο</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα υπεύθυνης χρήσης και ενασχόλησης με τις ψηφιακές τεχνολογίες, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα, για τη μάθηση, την εργασία και τη συμμετοχή στην κοινωνία.	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση του τρόπου με τον οποίο υποστηρίζεται η επικοινωνία, η δημιουργικότητα και η καινοτομία με τις ψηφιακές τεχνολογίες • καλλιέργεια κριτικής στάσης σε ό,τι αφορά την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και τις επιπτώσεις των πληροφοριών και των δεδομένων που διατίθενται με ψηφιακά μέσα • ικανότητα χρήσης, πρόσβασης, φιλτραρίσματος, αξιολόγησης ψηφιακού περιεχομένου • χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνική ένταξη, τη συνεργασία με τους άλλους και τη δημιουργικότητα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν τις ικανότητες εποικοδομητικής συνεργασίας με άλλους και της διαχείρισης της διαδικασίας της μάθησης.	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση των κωδικών συμπεριφοράς και επικοινωνίας που προβάλλονται στα λογοτεχνικά κείμενα • σεβασμός της διαφορετικότητας των άλλων και των αναγκών τους • προθυμία συμβιβασμού και υπέρβασης των προκαταλήψεων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και σεβασμού του τρόπου με τον οποίο οι ιδέες και οι σημασίες εκφράζονται δημιουργικά και κοινοποιούνται σε διαφορετικούς πολιτισμούς και μέσω διάφορων τεχνών και άλλων πολιτιστικών μορφών.	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση των διαφόρων τρόπων της εξελισσόμενης ταυτότητας του ατόμου και της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα σε έναν κόσμο πολιτισμικής πολυμορφίας
Λογοτεχνικό βιβλίο	<ul style="list-style-type: none"> • Αφιερώνονται έξι (6) διδακτικές περίοδοι κατά το Α' Τετράμηνο, με βάση τις οδηγίες για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου (Βλ. <i>Η λέσχη ανάγνωσης στη Λογοτεχνία Γυμνασίου και στη Λογοτεχνία Προσανατολισμού – Εμβάθυνσης Λυκείου «Λογοτεχνικό εργαστήριο – οι μαθητές ως συναναγνώστες»</i>): https://sch.cy/sm/278/synoptikes_odigies_didaskalias_logotechnikou_vivliou_gym_lyk.pdf	

Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Νίκος Καββαδίας, «Mal du depart» (σ. 133)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση.	<ul style="list-style-type: none"> • σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα:<ul style="list-style-type: none"> α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») • γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που μένει να ανιχνευθεί
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται το ταξίδι ως λογοτεχνικό «τόπο» αυτογνωσίας και πολιτισμικής πραγματογνωσίας.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση των πολλαπλών νοημάτων του ταξιδιού και, ιδίως, της συμβολικής του διάστασης στη λογοτεχνία
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα επικοινωνίας, τόσο σε προφορική όσο και σε γραπτή μορφή (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση και γραφή) σε ένα κατάλληλο φάσμα κοινωνικών και πολιτιστικών περιβαλλόντων.	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση του λογοτεχνικού κειμένου κατά την ακρόασή του • έναρξη, συνέχιση και ολοκλήρωση συζήτησης γύρω από το λογοτεχνικό κείμενο • έναρξη, συνέχιση και ολοκλήρωση ανάγνωσης του λογοτεχνικού κειμένου • σύνταξη κειμένου που αναφέρεται στο λογοτεχνικό κείμενο

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κ.Π. Καβάφης, «Ιθάκη» (σ. 135)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου: - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση.	<ul style="list-style-type: none"> • σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα:<ul style="list-style-type: none"> α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ» β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς») • γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που μένει να ανιχνευθεί
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται το ταξίδι ως λογοτεχνικό «τόπο» αυτογνωσίας και πολιτισμικής πραγματογνωσίας.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση των πολλαπλών νοημάτων του ταξιδιού και, ιδίως, της συμβολικής του διάστασης στη λογοτεχνία
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν ότι ο/η κάθε αναγνώστης/αναγνώστρια προσλαμβάνει διαφορετικά τα κείμενα λόγω της πολυσημίας της λογοτεχνικής γραφής και των διαφορετικών εμπειριών του.	<ul style="list-style-type: none"> • εφαρμογή θεωρίας αναγνωστικής πρόσληψης • αξιοποίηση ορίζοντα προσδοκιών μαθητών/-τριών • ανάδειξη πολυσημίας • ένταξη στη διδασκαλία ποικίλων ερμηνευτικών εκδοχών των μαθητών/-τριών, ανάλογα με τις εμπειρίες τους
	<ul style="list-style-type: none"> • Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση σύζευξης/σύγκλισης των λογοτεχνικών κειμένων, όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (π.χ. θέατρο, μουσική, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος) • αξιοποίηση γνώσεων από άλλα διδακτικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κ.Π. Καβάφης, «Ιθάκη» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών, των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	<ul style="list-style-type: none"> • σύλληψη νοήματος / νοημάτων • αναδιήγηση περιεχομένου • επεξήγηση, ανεύρεση «κρυμμένων» νοημάτων, διασαφήνιση / σχολιασμός λέξεων, φράσεων, χωρίων • προφορική και γραπτή διατύπωση απόψεων και επιχειρημάτων
Ειρένα Ιωαννίδου – Αδαμίδου, «Η παραδουλεύ-τρα» (σσ. 189-192)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γέννη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	<ul style="list-style-type: none"> • είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) • άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	<ul style="list-style-type: none"> • τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το εγώ του αφηγητή, το εσύ του αποδέκτη, το πρόσωπο για το οποίο γίνεται λόγος • τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: ιστορία, πλοκή, επεισόδια (της «δράσης»), μοτίβα που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • πώς το «λέει»: αφήγηση, διάλογος, περιγραφή
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη διαλεκτική σχέση της ελληνικής λογοτεχνίας της Κύπρου με την ευρύτερη εθνική λογοτεχνία, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια.	<ul style="list-style-type: none"> • συνανάγνωση κειμένων Ελλήνων λογοτεχνών με κείμενα Ευρωπαίων και άλλων συγγραφέων • παραλληλισμός των γνωρισμάτων της κοινωνίας της Κύπρου, όπως αποτυπώνονται στα λογοτεχνικά κείμενα, με εκείνα άλλων

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Ειρ. Ιωαννίδου – Αδαμίδου, «Η παραδουλεύτρα» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα.	<p>σύγχρονων κοινωνιών</p> <ul style="list-style-type: none"> • ερμηνεία τους με βάση τα ιδιαίτερα γεωφυσικά, ανθρωπολογικά, ιστορικά δεδομένα του νησιού
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.	<ul style="list-style-type: none"> • χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων • θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτριώση, μοναξιά, περιθωριοποίηση • τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν τις ικανότητες εποικοδομητικής συνεργασίας με άλλους και της διαχείρισης της διαδικασίας της μάθησης.	<ul style="list-style-type: none"> • Τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα • Η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο • Σύγχρονα πολιτικά, οικονομικά, οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου
Νίκος Νικολαΐδης, «Σα σκυλί» (σσ. 204-208)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα.	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου:<ul style="list-style-type: none"> - ποίηση: κείμενα σε στίχο, ομοιοκαταληξία, χωρισμός σε στροφές - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας	<ul style="list-style-type: none"> • είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Ν. Νικολαΐδης, «Σα σκυλί» (συνέχεια)	(διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	(«επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) <ul style="list-style-type: none"> • άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	<ul style="list-style-type: none"> • τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος • τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία, πλοκή, επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • πώς το «λέει»: <i>αφήγηση, διάλογος, περιγραφή</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων</i> • <i>θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτριώση, μοναξιά, περιθωριοποίηση</i> • <i>τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα</i> • <i>Η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο</i> • <i>Σύγχρονα πολιτικά, οικονομικά, οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου</i>

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Ν. Νικολαΐδης, «Σα σκυλί» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> • θεμελιώδεις αξίες και δικαιώματα του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη), μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα να ενεργούν ως υπεύθυνοι πολίτες.	<ul style="list-style-type: none"> • αποτελεσματική συνδιαλλαγή με άλλους σε θέματα κοινού ή δημόσιου ενδιαφέροντος • διαμόρφωση υπεύθυνης και εποικοδομητικής στάσης στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων • υποστήριξη της κοινωνικής και πολιτισμικής πολυμορφίας, της ισότητας των φύλων και της κοινωνικής συνοχής, των βιώσιμων τρόπων ζωής, της προώθησης ενός πολιτισμού ειρήνης και μη-βίας, καθώς και της ετοιμότητας για σεβασμό της ιδιωτικότητας των άλλων και για την ανάληψη ευθύνης για το περιβάλλον
Λογοτεχνικό βιβλίο	<ul style="list-style-type: none"> • Αφιερώνονται έξι (6) διδακτικές περίοδοι κατά το Β΄ Τετράμηνο, με βάση τις οδηγίες για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου (Βλ. <i>Η λέσχη ανάγνωσης στη Λογοτεχνία Γυμνασίου και στη Λογοτεχνία Προσανατολισμού – Εμβάθυνσης Λυκείου «Λογοτεχνικό εργαστήριο – οι μαθητές ως συναναγνώστες»</i>): https://sch.cy/sm/278/synoptikes_odigies_didaskalias_logotechnikou_vivliou_gym_lyk.pdf	